

שואלת הגמרא: **מאי טעמא איקפד** – מדוע הקפיד שמואל על
 שמשו. עונה הגמרא: **אמר אביי תרנגולת טרפה הואי** – לשמש
 היתה תרנגולת טריפה **ויחכה ניהליה במר דשחוקה** – שאותה הוא
 נתן לבעל הספינה תחת תרנגולת שחוקה, נמצא שגנב השמש את
 דעתו של בעל הספינה, לפי שהוא היה סבור שקיבל תרנגולת כשירה
 ותחת זאת קיבל תרנגולת טריפה ולכן הקפיד עליו שמואל. **רבא**
אמר, אנפקא אמר ליה לאשקוני – כלי שיש בו רביעית לוג יין חי
 אמר שמואל לשמשו להשקות את בעל הספינה, **והשמש אשקויה**
תמרא מזינא – השקה אותו יין מזוג וגנב דעתו של בעל הספינה,
 שהוא היה סבור שנתן לו יין חי שהוא משובח יותר.
 הגמרא מבארת מה ההבדל אם המימרא של שמואל נאמרה
 במפורש או שלמדנו אותה מכלל דבריו. שואלת הגמרא: **וכי**
מכללא מאי – מה איכפת לנו אם שמואל אמר במפורש שאסור
 לגנוב את דעתו של נכרי או שלמדנו כן ממעשה שהיה, הרי בין כך
 ובין כך למדים אנו מדבריו שאסור לעשות כן ולמה מדגישה הגמרא
 שלא שמענו זאת משמואל במפורש. מיישבת הגמרא: שאם היינו
 שומעים זאת משמואל במפורש לא היה ניתן לפקפק בדבר, שהרי
 אמר במפורש שאסור לגנוב דעת נכרי, אבל עתה שלא שמענו זאת
 במפורש אלא ממעשה שהיה, ניתן לדחות ולומר שאין ראיה מאותו
 מעשה שכן דעתו, משום שלמאן – [לאביי] **דאמר טרפה הואי**
 אפשר לומר שהסיבה שהקפיד שמואל אינה משום שאסור לגנוב
 דעת הנכרי, אלא שכן **אמר ליה** – שמואל לשמשו **אמאי תשקא**
איפוךא – מדוע השהתה אצלך תרנגולת טריפה הלא מיד שנתברר
 לך שהיא טריפה היה לך להשליכה כדי שלא תכשל באכילתה.
ולמאן – [ולרבא] **דאמר אנפקא אמר ליה לאשקוני** – ששמואל
 אמר לשמשו להשקות את בעל הספינה אנפקא, ניתן לומר שלכן
 הוא הקפיד עליו, משום שהוא אמר לו להשקותו אנפקא **ואנפקא**
תייא משמע – יין חי משמע, והוא ביזה את כבודו ולא שמע לדבריו
 והשקה את בעל הספינה יין מזוג.
 הגמרא מביאה דינים נוספים בענין גניבת דעת הבריות: **תניא** – שנינו
 בברייתא, **היה רבי מאיר אומר אל יסרהב אדם לחבירו** – אל יפציר
 אדם בחבירו שיבוא לפעור **אצלו ויודע בו שאינו סועד** – בשעה
 שאין כוונתו באמת שיבוא לסעוד אצלו, אלא שיודע שחבירו אינו
 מתארח אצל אחרים ועל כן הוא מפציר בו לבוא אצלו. וטעם
 האיסור הוא משום שגונב את דעתו בכך שגורם לו לחשוב שבאמת
 חפץ בכך, ומעתה יחזיק לו טובה בחינם.
וכן לא ירבה לו בתקרובת – [מתנות] **ויודע בו שאינו מקבל**, משום
 שגונב את דעתו, שגורם לו לחשוב שחפץ ליתן לפניו תקרובת
 מרובה, והאמת היא שאינו חפץ ליתן לו ורק משום שיודע שלא יקבל
 הוא מציע לפניו.
וכן אם בא חבירו להתארח אצלו לא יפתח לו חביות של יין
המבורות לחנוני, לפי שדרך בעלי הבתים לסתום חביותיהם וכשבא
 אדם חשוב להתארח אצלם פותח המארח את החבית כדי להשקותו
 מיין חזק, ולכן אם מכר חביות סגורות לחנוני ועדיין הם בביתו ובא
 לפניו אורח ורוצה בעל הבית ליטול מהם מעט יין כדי ליתן לאורחו,
 אסור לו לעשות כן, מפני שהאורח אינו יודע שמארחו מכר את
 החביות ומשום כך הוא סבור שמארחו מחשיבו עד כדי כך שמוכן
 לפתוח לכבודו חבית חדשה אף על פי שמעתה היא תהיה חסרה
 ויוכל להתקלקל יינה, והאמת היא שהמארח לא הפסיד כלום שכן
 מכרם כבר לחנוני שעתיד למכור מיד את היין שבתוכם, ונמצא שגנב
 המארח את דעת אורחו, **אלא אם כן הודיעו** ואמר לו שאין לי בזה
 הפסד ככל משום שמכרת אותם.
וכן לא יאמר לו סוד ששמן מפך ריקן – אסור לאדם לקחת פך שמן
 ריק ולומר לחבירו שמכירו שאין דרכו לסוך בשמן, סוך עצמך מפך
 שמן זה, מפני שהחבר אינו יודע שהפך ריק וחושב בלבו שבעל הפך
 אכן רצה ליתן לו שמן לסיכה, והאמת היא שהוא לא נתכוין לכך
 כלל שהרי נתן לו פך ריק ונמצא גונב דעתו, **ואם פשיל פבזו** –
 אבל אם עשה כן ברבים בכדי להודיע לבריות שהוא חביב עליו

אם כן ירך תתוקה עם גידה נמי – גם יהיה מותר לישדר ליה –
 לשלוח לעובד כוכבים, ואין לחשוש שמה ימכרנה לישראל דהא לא
 אתו למזבן מיניה – שהרי לא יבואו ישראלים לקנות ממנו, מחשש
 שמה יש בידו טריפה.
 מנסה הגמרא לומר: **אלא** בהכרח צריך לומר שמשנתנו מדברת
 במקום שכל הטבחים ישראלים, שאם מוצאים טריפה הם מקריזין
 שהיום נמצאה טריפה ומכרנה לעובדי כוכבים, וביום שלא הכריזו
 שאז מותר לישראל לקחת בשר מן העובד כוכבים, כי אין לחשוש
 לשחיטה עצמה שכן כל השוחטים ישראלים, ואין לחשוש שמה היא
 טריפה שהרי היום לא הכריזו שנמצאה טריפה, ולכן רק ירך שלימה
 מותר לשלוח לעובד כוכבים, מפני שאז יודע הישראל שקונה אותה
 מן הנכרי שלא נטלו את גידה ונטולה, אבל ירך חתוכה עם גידה
 אסור לשלוח לעובד כוכבים מפני שהקונה הישראל חושב שניטל
 גידה ואוכל אותה מבלי להוציא את הגיד.
 דוחה הגמרא: אם כן ירך שלימה נמי לא לישדר ליה – גם לא ישלח
 לעובד כוכבים, כי יש לחוש דתתוקה ליה ומזבין ליה – שמה יתכבה
 העובד כוכבים וימכרנה לישראל ויסבור הקונה שהוציאו את גידה
 וכשל באכילת גיד הנשה.
 מתרצת הגמרא: **אי בעית אימא** – אם תרצה תאמר שמשנתנו
 מדברת במקום שמקריזין על בשר טריפה שנמצא בבית המטבחים,
ואי בעית אימא – ואם תרצה אמור שמשנתנו מדברת במקום שאין
 מקריזין על בשר טריפה שנמצא בבית המטבחים.
 מפרשת הגמרא: **איבעית אימא** – אם תרצה אמור שמשנתנו
 מדברת במקום שמקריזין, והסיבה שמתו לשלוח לו ירך שלימה
 משום שניכר בה שאינה מנוקרת, ואין לחוש שמה יחתוך העובד
 כוכבים את הירך וימכרנה לישראל מבלי להוציא את גידה, משום
 שהיתוקה דעובד כוכבים מידע ידע – אופן חיתוך הירך על ידי
 ישראל שונה מאופן החיתוך של העובד כוכבים, ולכן ידע הקונה
 להבחין אם חתכה הישראל לפני שנתנה לנכרי והוא אינו צריך
 ליטול את גידה, או שחתכה העובד כוכבים והוא צריך ליטול את
 גידה.
ואיבעית אימא – ואם תרצה אמור שמשנתנו מדברת במקום שאין
 מקריזין, ואף על פי כן אסרו חכמים לישראל לשלוח ירך חתוכה עם
 גידה לעובד כוכבים מחמת גזירה ששמה ותננה לו – הישראל לנכרי
כפני ישאל אחר, וכשרואה הישראל שחבירו נתנה לנכרי הוא בא
 ולוקחה ממנו בחזקת שהיא כשירה, וכיון שהיא חתוכה הוא סבור
 שניטל גידה, אבל בירך שלימה מותר מפני שגם אם יקחנה ישראל
 מן הנכרי הוא יוציא את גידה שכן מקומה ניכר.
 אפשרות נוספת לפרש את המשנה: **ואי בעית אימא** – ואם תרצה
 תאמר, שלעולם משנתנו מדברת במקום שאין מקריזין, והטעם
 שאסור לשלוח לעובד כוכבים ירך חתוכה אינו מחשש שמה יקח
 ממנו ישראל אחר, אלא משום דקא גניב ליה לדעתיה – שגונב את
 דעתו של העובד כוכבים, שמאחר שנתן לו ירך חתוכה הנכרי בטוח
 שהנותן אהבו מאוד עד כדי כך שהגם שתיקנה בתחילה יפה וטרח
 להוציא את גידה שתהא ראויה לאכילתו, נמלך אחר כך מלאוכלה
 בעצמו ושילחה לו, ומכיון שלא עשה הנותן כן אלא הניחה בגידה
 נמצא שהעובד כוכבים מחזיק לו טובה בחינם, ודבר זה נאסר אף
 בנכרי כדאמר שמואל, **אסור לגנוב דעת הבריות ואפילו דעתו**
של עובד כוכבים.
 הגמרא מבררת היכן אמר שמואל את דבריו: **והא דשמואל** שאמר
 שאסור לגנוב אפילו דעת נכרי, **לאו בפירוש איתמר אלא מכללא**
איתמר – לא שמענו זאת משמואל במפורש, אלא מכלל מעשה
 שהיה עם שמואל אנו שומעים שכן דעתו, **דשמואל הוה קא עבר**
במבא – היה עובר את הנהר בספינה, **אמר ליה לשמעיה** – אמר
 שמואל לשמשו, **פייסיה למבזרייה** – לך ותתן שכר לבעל הספינה,
פייסיה ואיקפד – הלך השמש ונתן לו שכר והקפיד עליו שמואל
 משום שהשמש גנב דעתו של בעל הספינה, וכמו שמבארת הגמרא
 לפנינו.

דרשו הוי' בהמצאו

יט

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1	שמצד עצמותו יתברך נעשה התפללות כל הקוין, שזהו	ההמשכה היא גם בגשמיות, שנמשך לו - לכל אחד שועל
2	ענין וישם לך שלום כי	בעבודתו את ענין היחיד
3	ככוח העצמות נעשה חיבור	והחיבור לפי משמעותו הרוחנית,
4	ואיחוד של כל ההפכים יחד.	כנ"ל - שנה טובה ומתקה
5	וכיון שההמשכה היא	בכל המצטרף לו, בטוב
6	מצד עצמותו יתברך, לכן	הנראה והנגלה.

המשך ביאור למס' חולין ליום רביעי עמ' א

1	מוקף לעשות כן.	הגמרא מביאה מקרה נוסף האסור משום שיכול לגרום בושה שתביא
2	הגמרא מקשה על מה ששינוי בברייתא שאסור לפתוח חבית	את האדם לידי סכנה: וכן אין האורחין רשאין ליתן ממה שנתן בעל
3	המכורה לחנוני לפני חבירו. מקשה הגמרא: איני - האם הדין כן,	הבית לפנייהם, לבנו ולבתו של בעל הבית, במחשבה שכנראה יגיש
4	והא עולא איקלע - הודמן לבי רב יהודה, פתח לו - רב יהודה	עוד כמה מאכלים לפנייהם, מפני שיש להם לחשוש שמא אין לבעל
5	לעולא חביות יין המכורות כבר להנני, והאיך עשה רב יהודה כן	הבית יותר ממה שהניח לפנייהם, וכשיראה את מה שהגיש לאורחים
6	הלא שנינו בברייתא שאסור לפתוח לפני חבירו חבית יין המכורה	בידי בני ביתו יתבייש בכך ומחמת בושה יגיעו לידי סכנה. אלא אם
7	לחנוני משום גניבת דעת, אלא אם כן הודיעו שכבר מכרה. מתרצת	בן נמלו רשות מפעל הבית ליתן לבנו ובתו, שאז אם מסכים לכך
8	הגמרא: שרב יהודה אכן אודועי אודיעה - הודיע לעולא שכבר	בידוע שיש לו עוד מאכלים להניחה בפניהם. ומעשה, באחד שזמן
9	מכרה לחנוני ואינו פותח במיוחד עבורו ואינו נפסד מפתחתה.	שלישה אורחין בשני בצורת ולא היה לו להניח לפנייהם אלא
10	ואיבעית אימא - ואם תרצה תאמר ביישוב הקושיא, דשאני עולא	חתיכות פת כשיעור שלש ביצים, חתיכה אחת לכל אורח, וכאשר
11	דחביב ליה לרב יהודה - שונה המקרה של עולא לפי שהיה רב	בא פנו של בעל הבית לפנייהם נמל אחד מהן חלקו ונתנו לו, וכן
12	יהודה אוהבו, דבלאו הכי נמי - שגם אם לא היה רב יהודה מוכר	עשה השני וכן עשה השלישי עד שלא היה לפנייהם דבר, בא אביו
13	את החבית לחנוני פתוחה ליה - הוא היה פותח אותה במיוחד	של תינוק ומצאו שעוזק - כוסס חתיכת פת אחת בפיו ושתים
14	לפני עולא אוהבו, אפילו שהיה לו הפסד בכך, וממילא אין כאן	בירו, ומרוב בושה שהיתה לו משום שלא היה לו יותר מה להגיש
15	גניבת דעת כלל אף על פי שבאמת לא נפסד רב יהודה כלל	לפניהם חביתו כקרקע ימיה, בין שראתה אמו שבנה מת עלתה
16	מפתחתה.	לגג ונפלה ומתה, ומרוב צער על אשתו ובנו אף הוא עלה לגג ונפל
17	הגמרא מביאה דבר נוסף האסור מחמת גניבת דעת: תנו רבנן, לא	ומת. אמר רבי אליעזר בן יעקב נמצא שעל דבר זה נהרגו שלש
18	ילך אדם לבית האבל לנחמו ובידו לגין המתקשקש - כד קטן שיש	נפשות מישראל.
19	בו מעט יין, מפני שהאבל בטוח שהביא לו כלי מלא יין ונמצא שגנב	שואלת הגמרא: מאי קא משמע לן - מה בא רבי אליעזר בן יעקב
20	את דעתו, וכן לא ימלאנו מים מפני שמתעהו, לפי שהאבל סבור	לחדש יותר ממה שנתפרש במעשה עצמו. מיישבת הגמרא: שאכן
21	שיש בתוכו יין והאמת שאין בו אלא מים. ואם יש שם חביר עיר -	בדברי רבי אליעזר בן יעקב לא התווסף דבר על מה שנאמר כבר,
22	אבל אם יש שם חבורות מאנשי העיר ומתכוין המנחם להחשיבו	אלא שהתנא של הברייתא בא להשמיענו דבוקה - שכל המימרא
23	בעיניהם, שיאמרו כמה חשוב האבל שזה טורח בשבילו ומכבדו כל	האמורה בברייתא, של רבי אליעזר בן יעקב היא, והוא זה שחידש
24	כך, מוקף לו להביא בלגין מעט יין או מים, אף על פי שגונב את	שאסור לאורחים ליתן ממה שניתן לפנייהם לבני ביתו של מארחם על
25	דעתו, משום שגודל כבוד הבריות.	פי המעשה שהיה.
26	אופנים נוספים של גניבת דעת שיש בהם חשש לסכנה: תנו רבנן, לא	הגמרא חוזרת לדון בדברי המשנה: תנו רבנן, השולח ירך לחבירו
27	ומכור אדם לחבירו סנדל העשוי מעור של בהמה שמתה מאליה	כשהיא שלימה, השולח אינו צריך לישול הימנה את גיד הנשה,
28	בכלל של תיה שחופה - בחוקת שהוא עשוי מעור בהמה בריאה	מפני שכשהיא שלימה ניכר שלא נטלו ממנה את גידה והמקבל
29	שמתה על ידי שחיטה, מפני שני דברים, אחד מפני שמתעהו, שכן	נטלו לפני שאוכלה, אבל אם שולחה לו כשהיא חתוכה, צריך
30	עור של בהמה בריאה ששחטה חזק יותר מעור בהמה שמתה	ליפול הימנה את גיד הנשה, שאם לא יעשה כן יכול המקבל לטעות
31	מאליה, ובשנותן לו מנעל העשוי מעור חלש בחוקת שהוא עשוי	ולחשוב שכבר ניקרו את גידה ויאכלנה מבלי לנקרה, ונמצא
32	מעור חזק גונב את דעתו. ואחד מפני הפקנה, שמא מתה הבהמה	שהשולח עובר על לפני עור לא תתן מכשול. ובעובד כוכבים -
33	על ידי נשיכת נחש והארס שלו נכנס בעור וכשילבשנו יכנס הארס	ואם שולח ירך לעובד כוכבים, בין ירך חתוכה ובין ירך שלימה אינו
34	בו ויזיקנו.	צריך ליפול הימנה את גיד הנשה.
35	ולא ישגר אדם לחבירו חבית של יין מלאה ושמן מועט אף על	עוד שנינו בברייתא: ומפני שני דברים אמרו שאין מוקרין נבילות
36	פיה, משום שגורם למקבל לחשוב שכל החבית מלאה שמן והוא ילך	ומטרפות לעובד כוכבים מבלי להודיעו שהם נבלות וטריפות, טעם
37	ויזמן אורחים רבים מפני שבטוח שיש לו מספיק שמן עבור כולם,	אחד מפני שמתעהו - שגונב את דעתו, שכן העובד כוכבים בטוח
38	וכשתמצא מלאה ביין יתבוזה בעיניהם, ומחמת בושתו יכול להמית	שהישראל מכר לו בהמות כשרות, והאמת ששלח לו נבלות
39	את עצמו.	וטריפות. וטעם אחד - נוסף וימכרנה לישראל אחד
40	הגמרא מביאה מעשה שממנו אנו למדים שבושה כזו גרמה לאדם	בחוקת שהיא כשירה, והישראל לא ידע שהיא נבלה וטריפה
41	להמית את עצמו ואין זה חשש רחוק: ומעשה באחד ששיגר לחבירו	ויאכלנה.
42	חבית של יין ושמן אף על פיה, וסבר המקבל שכולה שמן והלך	דין שלישי ולא יאמר אדם לעובד כוכבים קח לי מן הטבח בדין
43	ויזמן עליה אורחיו, ולאחר שגנבנסו לביתו מצאה שהיא של יין	זה בשר, מפני שני דברים,
44	וחנק את עצמו מחמת בושה לפי שלא היה לו במה להאכילם.	

חולין דף צד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קלה

55 אסור לטבח למוכרם לנכרי שמא יבוא ישראל ויקחם ממנו בידוע
56 שאם היו נבלות וטרופות במקולין בודאי היו מכריזים על כך.
57 ביאור שלישי: **רב אשי אמר**, פולגה – כל הברייתא מדברת במקום
58 שאין מקריזין, ולכן ברישא התירה לשלוח לו ירך חתוכה, כי אין
59 לחוש שמא יבוא ישראל ויקחנה ממנו. ובסיפא אסרה לישראל
60 לשלוח את הנכרי לקחת לו בשר, שמא יתן לו הטבח מן הנבלות
61 והטרופות שנמצאו במקולין ולא נודע על כך שהרי אין מקריזין.
62 ומציעתא – והטעם שאסרה הברייתא בדין האמצעי למכור נבלות
63 וטרופות לעובד כוכבים, אף על פי שבמקום שאין מקריזין אין חשש
64 שיקנה הישראל בשר מעובד כוכבים, היינו מחמת גזירה שפמא
65 ימכרנה הטבח לעובד כוכבים בפני ישראל, והלה יחשוב בלבו
66 שבודאי בשר כשר הוא, שאם לא כן היה הטבח אומר שהיא טריפה
67 ויבוא לידי מכשול, ומשום כך אסרו חכמים לעולם למכור נבלות
68 וטרופות לעובד כוכבים.
69 הגמרא דנה באיזה צורה מקריזין על הטרופה שנמצאה בבית
70 המטבחים. מבררת הגמרא: כשנמצאה טריפה בבית המטבחים היכי
71 מקריזין – מה היו מכריזים, אמר רב יצחק בר יוסף, נפל בישרא
72 לבני חילא – בא לידנו בשר הראוי לעובדי כוכבים. שואלת הגמרא:
73 ולימא נפל מריפתא לבני חילא – שיאמרו בא לידנו בשר טריפה
74 הראוי לעובדי כוכבים. מיישבת הגמרא: שאם יכריזו כך לא זבני –
75 העובדי כוכבים ימנעו ולא יקנו, משום שזה ביוון להם לקנות דבר
76 שאין אנו רוצים לאוכלו.
77 מקשה הגמרא: והא קמטעי להו – הלא בהכרזה שכוז גורמים
78 הטבחים להטעייתם, לפי שהנכרים חושבים שהטבחים מוכרים להם
79 בשר כשר והאמת היא שהם מוכרים להם נבלות וטרופות. מתרצת
80 הגמרא: אינהו הוא דקמטעו נפשיהו – הנכרים הם שמטעים את
81 עצמם, שכן יש להם לעלות על דעתם שמא הטבחים מוכרים להם
82 דבר שאינו ראוי למוכרו לישראל, והיה להם לשאול אם הבשר כשר
83 או טרף.
84 הגמרא מביאה ראייה שבמקום שהאדם מטעה את עצמו אין איסור
85 גניבת דעת: כי הא – כפי שראינו במעשה דמר זוטרא בריה דרב
86 נחמן הנה קאזיל – היה הולך ממקום הנקרא סיכרא לבי מהוזא,
87 ורבא ורב ספרא הוו קא אתו – היו באים מעירם שהיתה מחוזה
88 לסיכרא, בדרך פגעו אהדדי – נפגשו כולם יחדיו, הוא סבר לאפיה
89 הוא דקאתו – סבר מר זוטרא שהם יצאו ובאו לקראתו, אמר להו,
90 למה להו לרבנן דטרות ואתו פולי האי – מדוע הטרחתם את
91 עצמכם יותר מדי באי כבודי לקבל את פני. אמר ליה רב ספרא למר
92 זוטרא, אמת דאנן לא הנה ידעינן דקאתי מר – אנו לא ידענו
93 שכבודו בא בדרך ולא לצורך הקבלת פניו יצאנו אלא לעשות
94 עסקינו וצרכינו במקום אחר, אמנם אי הנה ידעינן – אם היינו יודעים
95 שכבודו בא בדרך מפי הנה מרחינן – היינו טורחים יותר כדי לכבדו.
96 אמר ליה רבא לרב ספרא, מאי טעמא אמרת ליה הכי
97 דאחלישתיה לדעתיה – מדוע הוצרכת לומר למר זוטרא שלא באנו
98 לקראתו ובוזה החלשת את דעתו לפי שהוא היה סבור שבאנו לכבדו.
99 אמר ליה, האיך אפשר שלא אודיענו, והא – והרי אם לא הייתי
100 מגלה לו את כוונתנו קא מטעינן ליה – היינו מטעים אותו ובטעותו
101 היה מחזיק לנו טובה בחינם, ומנצינו גונבים את דעתו. אמר ליה רבא,
102 גם אם לא היית מודיעו לא היה כאן גניבת דעת משום דאיהו הוא
103 דקא מטעי נפשיה – שהוא הטעה את עצמו, שהרי לא אמרנו לו
104 שבאנו לקראתו. ומכאן מוכח שבמקום שהאדם גורם להטעיית עצמו
105 אין איסור גניבת דעת.
106 הגמרא מביאה את הוראתו של רבי, שאין לחשוש לבשר הנמצא ביד
107 עובד כוכבים שמא הוא טריפה:
108 והוא טבחה דאמר ליה לחבריה – מעשה בטבח שאמר לחבירו

1 טעם אהד מפני האנסין – שהעובדי כוכבים אנסים הם ויש לחוש
2 שמא ילך ויקח את הבשר מן הטבח ויעכב את הדינר אצלו. וטעם
3 אהד – [נוסף] שפמא לא יודעים הטבחים הישראלים שהוא קונה את
4 הבשר עבור ישראל ומחמת כן מוכרין לו נבלות וטרופות, והוא
5 יביאם למי שנתן לו את הדינר ונמצא ישראל אוכל נבלות וטרופות.
6 הגמרא דנה באיזה אופן מדברת הברייתא: אמר מר – נאמר לעיל
7 בברייתא, ובעובד בוכבים בין שלימה בין חתוכה אינו צריך
8 ליטול הימנה גיד הנשה, ושאלת הגמרא: במאי עסקינן – במה
9 עוסקת הברייתא, אלימא – אם נאמר שהיא מדברת במקום
10 שמקריזין שנמצאת טריפה בבית המטבחים ומכרנה לעובדי
11 כוכבים, וביום שלא הכריזו שאז מותר לישראל לקנות בשר מעובד
12 כוכבים, אם כן השולח ירך חתוכה לעובד כוכבים אמאי – מדוע
13 אינו צריך ליטול הימנה את גיד הנשה, הרי יש לשלוח לחשוש בין
14 דלא אכרוז אתי למיזבן מיניה – שבגלל שלא היתה הכרזה יבואו
15 ישראלים לקנות ממנו ובראותם ירך חתוכה יתלו שניטל גידה
16 ונמצאו באים לידי מכשול. אלא פשיטא שהברייתא מדברת במקום
17 שאין מקריזין שנמצאה טריפה בבית המטבחים ומכרנה לעובדי
18 כוכבים, שבמקום זה אסור לישראל לקנות בשר מן העובד כוכבים
19 שמא מכרו לו הטבחים נבלות וטרופות, ולכן מותר לשלוח לעובד
20 כוכבים ירך חתוכה ואין לחשוש שמא ילך ישראל ויקחנה ממנו.
21 שואלת הגמרא: אם כן אימא מציעתא – אמרו ובאר מה שנאמר
22 בדין האמצעי, מפני שני דברים אמרו שאין מוכרין נבלות
23 וטרופות לעובד בוכבים, אהד מפני שמטעהו, ואהד שפמא יחזור
24 ומכרנה לישראל אחר, ואי – ואם נאמר שמדובר במקום שאין
25 מקריזין, מה החשש שהעובד כוכבים יחזור ומכרם לישראל, הא
26 לא אתי למיזבן מיניה – הרי הישראל לא ילך לקנות ממנו. אלא
27 פשיטא שהדין האמצעי של הברייתא מדבר במקום שמקריזין,
28 ששם אין הישראל צריך לחשוש שמא יש בידו נבלות וטרופות שהרי
29 מכריזים על כך, ואומרת הברייתא שבמקרה שנמצאו טריפות ונבלות
30 בבית המטבחים וקרה אונס ולא הכריזו עליהן, אסור למכור אותם
31 לעובד כוכבים שמא ילך ישראל אחר ויקנה אותם ממנו.
32 שואלת הגמרא: אם כן אימא סיפא – אמרו ובאר מה שנאמר בסוף
33 הברייתא, לא יאמר אדם לעובד בוכבים קח לי דנינך זה בשר
34 מפני שני דברים, אהד מפני האנסין, ואהד שפמא מוכרין לו
35 נבלות וטרופות, ואי – ואם נאמר שמדובר במקום שמקריזין וביום
36 שלא הכריזו, למה יש לחשוש שימכרו הטבח לשלוח נבלות
37 וטרופות, הרי אי איתא הנהו מרפה – אם היתה טריפה בבית
38 המטבחים אכרוזי הוו מקריזי – היו מכריזים עליה, ומכיון שלא
39 הכריזו ברור שמה שניתן לשלוח הוא בחזקת בשר כשר. אלא
40 פשיטא שבדין האחרון של הברייתא מדובר במקום שאין מקריזין,
41 ולכן לא ישלח ישראל את העובד כוכבים לקנות לו בשר מן הטבחים
42 שמא ימכרו לו בשר טריפה. ואם כן יוצא שרישא וסיפא במקום
43 שאין מקריזין ומציעתא במקום שמקריזין, וזה דבר שלא מסתבר
44 לאומרו, שהברייתא תדבר בשני מקומות שונים ותסתום ולא תפרש.
45 הגמרא מביאה שלשה ביאורים בדברי המשנה. ביאור ראשון: אמר
46 אבבי, אין – אכן בהכרח כך צריך לומר שרישא וסיפא מדברים
47 במקום שאין מקריזין והמציעתא מדברת במקום שמקריזין.
48 ביאור שני: רבא אמר, פולגה – כל הברייתא מדברת במקום
49 שמקריזין, והדינים של הרישא וסיפא מדברים ביום שהקריזו, ולכן
50 מותר לטבח לשלוח לו ירך חתוכה מבלי ליטול את גידה כי אין
51 לחשוש שמא יבוא ישראל ויקנה אותה ממנו. ולכן אסור לישראל
52 לומר לנכרי קח לי בשר מן הטבח, שמא יתן לו הטבח מאותם נבלות
53 וטרופות שנמצאו במקולין ומציעתא – והדין האמצעי מדבר כשקרה
54 מקרה באונס שלא הכריזו שנמצאו נבלות וטרופות במקולין, שאז